

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

אויף וואס בעטן מיר?

נתן איז געווען איבערגענומען. ער האט זיך צוגעבויגן צו מאטי און זיך גוט איינגעהערט.

"נפתלי איז געווען א סוחר פון שטאף. יעדע פאר חודש פלעגט ער פארן צו יושכר, דער גרויסער הענדלער, וואו ער פלעגט קויפן א געוואלד מיט סחורה, צענדליגער סארטן שטאף אין אלע קאלירן.

"איין מאל, נאכן אויפלאדענען די סחורה אויפן וואגן, האט ער אנגעהויבן פארן. פלוצלינג באמערקט ער אז דאס פערד מוטשעט זיך צו שלעפן דעם וואגן. ער האט גלייך געכאפט אז עפעס טויג נישט. ער האט זיך ארוםגעקוקט ארום דעם וואגן, און וואס זעט ער? איינער פון די רעדער דארפן אויל. נפתלי איז צוריקגעגאנגען צו יושכר דער סוחר און געבעטן אביסל 'סמאלע' (אויל צו שמירן רעדער פון וועגענער). יושכר האט עס גערן ארויסגעברענגט פונעם מאגאזין און אים עס געגעבן.

"אינמיטן וועג האט פישל דער בעל עגלה אפגעשטעלט יושכר און געפרעגט: 'וויאזוי פארט דיין וואגן אזוי שנעל?' האט יושכר געענטפערט: 'נפתלי האט מיר געגעבן אויל.' פישל איז גלייך געגאנגען אויף בעטן אויל. יושכר האט זיך געוואונדערט און געזאגט: 'איך פארקויף דאך בכלל נישט קיין אויל...' האט פישל געפרעגט: 'אויב אזוי, פארנוואס האסטו יא געגעבן פאר נפתלי?'

"האט יושכר געענטפערט מיט א שמייכל: 'נפתלי קויפט ביי מיר שטענדיג אסאך סחורה. ווען ער האט געבעטן א טובה אינמיטן וועג, האב איך אים גערן געהאלפן. אבער איך טייל נישט קיין אויל פאר יעדן איינעם...'

"אזוי האט דער רבי אויסגעפירט זיין משל: 'ווער עס קומט צו מיר צו באקומען עבודת השם, קען אמאל אויך באקומען א ישועה אין גשמיות. אבער ווער עס קומט צו מיר נאר פאר גשמיות, דאס טייל איך נישט.'"

דער בעל תפילה האט זיך נישט געשראקן צו זאגן דעם אמת פאר די שרים אין פנים אריין. ער האט מיט א פלאם אראפגעריסן די תאנה פון עשירות און מיט א קאף מסביר געווען אז עס איז גארנישט דא אויף דער וועלט נאר צו דינען דעם באשעפער.

די שרים זענען געווען שטארק איבערראשט, ווייל מ'האט קלאר געזען אז ער רעדט דעם ריינעם אמת. האבן זיי אים געפרעגט: 'וואו איז דער קעניג וואס דו רעדסט פון אים? אפער קען ער אונז ווייזן דעם וועג וויאזוי מ'טרעפט עשירות?' דער בעל תפילה האט גלייך געענטפערט מיט וואונדער: 'עטץ ווילטס נאך אלץ עשירות?! כ'וויל אפילו נישט רעדן פון עשירות!'

עס זענען דא מענטשן וואס זענען דערווייטערט פונעם באשעפער, זיי קענען אים נישט און פילן זיך נישט פארבונדן מיט אים. ווען זיי קומען ענדליך יא צו די הנה' און כאפן אז עס איז דא א באשעפער אויף דער וועלט, וואס בעטן זיי פון אים? אז ער זאל זיי ערפילן זייערע תאוות און נארישקייטן?! אונזער גאנצער ציל פון אנערקענען דעם באשעפער איז דאך דאס אליינס - צו וויסן אז עס איז דא א תכלית פארנוואס מיר זענען אראפגעקומען אויף דער וועלט: צו ווערן בעסערע מענטשן, זיך אויסצוארבעטן די מידות און טון חסד פאר אנדערע, לערנען תורה און היטן די מצוות מיט שמחה.

דאס 'געלט-לאנד' און אירע שרים האבן שוין יא מודה געווען אז עס איז דא א באשעפער - א מלה. אבער זיי האבן גלייך געפרעגט: 'נו, זאל ער אונז שוין מנהל זיין וואו ס'איז דא עשירות...' דאס איז פונקט דאס פארקערטע פונעם אמת'ן תכלית. דאס איז ממש קעגן דעם גאנצן ציל.

חול המועד זענען נתן און מאטי געווען אויף אן אויטאבוס אויפן וועג קיין ירושלים. מאטי, וואס איז געווען עלטער, האט דערציילט פאר נתן די מעשה פונעם בעל תפילה. נתן האט אויסגעהערט מיט גרויס אינטערעס. ווען זיי זענען אנגעקומען צו דעם חלק וואו די שרים האבן שוין יא אנערקענט אינעם מלה אבער האבן גלייך געוואלט ער זאל זיי ווייזן וואו מ'טרעפט עשירות, האט מאטי זיך אויסגעדרייט צו נתן מיט א שמייכל און געזאגט: 'דאס דערמאנט מיר דאך די מעשה פון די 'סמאלע' וואס דער רבי האט אמאל דערציילט! קום, איך וועל דיר עס נאכזאגן.'

ספורי מעשיות משנים קדמוניות

מעשה י"ב - דער בעל תפלה (7)

צווישן די יועצים (דהיינו דער בעל תפלה וואס ער דערציילט דאס אלץ פאר זיי) ווארין דער מלך. האט מ'ה ליב גיהאט.

איז מיין עצה גיווען אז מען זאל איר גיבן דעם גבור. ווארין דער גבור האט אונז גיטאן פמה טובות. ווארין ער האט איינגינומען פמה מדינות איבער דעם קער מען אים צו גיבן די בת מלכה פאר איין ווייב.

איז מיין עצה זייער גיפעלין. און זיי האבן אלע דרויף מסכים גיווען. און סע איז דארט גיווען א גרויסע שמחה. וואס מען האט גיפונען א חתן צו דער בת מלכה. האט מען דער בת מלכה חתונה גימאכט מיט דעם גבור.

האט די בת מלכה גיהאט א קינד. און דאס קינד איז גיווען זייער א ווילד גרויסער פארשוין. וואס סע איז גאר קיין מנטשליך שיינקייט ניט גיווען. און זיינע האר זענען גיווען פון גאלד. און האבן גיהאט אלירליי פארבין.

און זיין פנים איז גיווען אזוי ווי די זונען. און זיינע אויגן זענען גיווען אנדערע אורות (פלומר לעכטיו) און דאס קינד איז גיבוירן גיווארין מיט גרייטער חכמה ווארין מען האט אין אים גזעהן תיכף ווי ער איז גיבוירן גיווארן. אז ער איז שוין א גרויסער חכם. ווארין אז מענטשן האבן גישמוסט. דארטין ווי מע האט באדארפט לאכין. האט ער גילאכט.

און אזוי דעסט גלייכין אנדערע זאכין. מע האט אין אים דערקענט אז ער איז א גרויסער חכם. נאר ער האט נאך ניט די תנועות פון א גרויסן. דהיינו ער קאן נאך ניט ריידן און אזוי אנדערע זאכין. אבער דאס האט מען אנגיזעהן תיכף אז ער איז שוין א גרויסער חכם.

און ביי דעם מלך איז גיווען א מליץ. דהיינו א ריינדער א בעל לשון ומליצה. וואס ער האט גיקענט ריידן זייער

איז ביי זיי די זאך א ווילד חידוש גיווען. ווארין מען דערקענט אז דאס איז אמתע רייד. ווארין דאס וויסט מען אז אויף א לאנד קארט. שטייט אויסגימאלט אלע זאכן.

האבן זיי פארשטאנען אז זיינע רייד זענען אמת ווארין אזוינס קאן מען זיך ניט אויסטראכטן. ווארין דאס זעהט מען זיך אז מען קאן צום הויף נעמען צוויי קריצין פון דער האנט וועט דרויס ווערן איין אות. איבער דעם האבן זיי פארשטאנען אז דאס איז ניט קיין אויס גיטראכטע זאך. און סע איז ביי זיי א ווילד חידוש גיווען.

האבן זיי אים גיפרעגט וואו איז ערגעץ דער מלך. טאמער וועט ער אונז ווייזן א וועג. ווי מען זאל גיפינען געלט. האט ער זיי גיענפערט. נאך ווילט איר געלט (מיט א לשון ווי איינער פארנוינדערט זיך און בייזערט זיך)

פון געלט שמוסט גאר ניט.

האבן זיי אים גיפרעגט. פון דעסטוועגין פארט. זאג אונז ווי דער מלך איז. האט ער זיי גיענפערט. איך ווייס אויך ניט פון דעם מלך ווי ער איז.

און די מעשה איז אזוי גיווען.

אמאל איז גיווען א מלך מיט א מלכה. און זיי האבן גיהאט א בת יחידה. און סע גיקומען נאהנט צו דער צייט וואס מע האט איר באדארפט חתונה צו מאכין.

האט מען גיזעצט יועצים מען זאל איין עצה האלטן. וועמען מען זאל איר געבן און איך בין דארט אויך גיווען

שיינע רייד. זייער שיינע שפראכין און שירות און תושבחות צום מלך.

און דער מליץ איז אליין אויף גיווען א שיינער מליץ נאר דער מלך האט אים גוויזן דעם שלייף און דעם וועג פון וואנען ער זאל נעמען דעם כח פון דער חכמה פון מליצה. און דורך דעם איז ער גיווען זייער א ווילד גרויסער מליץ.

ווידער האט דער מלך גיהאט א חכם. און דער חכם איז אליין אויף גיווען א חכם. נאר דער מלך האט אים גוויזן א וועג פון וואנען ער זאל נעמען חכמה. און דורך דעם איז ער גיווען זייער א ווילד גרויסער חכם.

און אזוי דער גבור איז גיווען אליין א גבור. נאר דער מלך האט אים גוויזן דעם וועג פון וואנען ער זאל נעמען גבורה. און דורך דעם איז ער גיווען זייער א ווילד גרויסער גבור. ווארין סע איז פארהאנדין א שווערד וואס זי הענגט אין דער לופטין. און די שווערד האט דריי כחות. אז מע הייבט אויף די שווערד. אזוי צו לויפן זיך אלע עלצטע פון דעם חיל.

האבין זיי שוין ממילא א מפלה (דהיינו די שונאים) ווארין אז די עלצטע אנטלויפן. האט קיינער ניט צו פירן די מלחמה האבין זיי שוין בוודאי א מפלה. נאר פון דעסט וועגין פארט. וואלטין אפער פארט די איבריגע גיקאנט עפעס נאך מלחמה האלטין.

האט אבער די שווערד צוויי שארפין. און זיי האבין צוויי כחות. דורך איין שארף פאלין זיי אלע. און דורך דער אנדערער שארף קריגן זיי די דאר. (דהיינו די שונאים וואס מען האלט מיט זיי מלחמה) דהיינו זיי ווערן מאגער און דאס לייב פאלט זיי אפ. אזוי ווי די קרענק איז רחמנא ליצלן.

און נאר דורך דעם וואס מע טוט א מאך מיט דער שווערד דארט ווי זי איז קריגין שוין די שונאים די זאכין הנ"ל דהיינו דורך דעם וואס מע מאכט מיט דער שארף האבין די שונאים גאר א מפלה. און דורך דעם וואס מע מאכט מיט דער אנדערער שארף. קריגין די שונאים די דאר פנ"ל.

און דער מלך האט גוויזן דעם גבור. דעם וועג וואס סע איז פאר האנדין צו דער שווערד. און פון דארט האט ער גינומען זיין גרויסע גבורה. און מיר האט דער מלך אויף גוויזן דעם וועג פון וואנען איך זאל נעמען מיין זאך. האב איך גינומען פון דארט דאס וואס איך באדארף (פלומר דער בעל תפלה וואס ער דערציילט דאס אלץ האט ער גיזאנט אז אים האט אויף דער מלך גוויזן דעם וועג פון וואנעט ער זאל נעמען זיין זאך דהיינו תפלה).

און אזוי האט דער מלך גיהאט איין אוהב נאמן (פלומר א גוטן פריינט א גיטרייגן) וואס ער האט זיך ליב גיהאט מיט דעם מלך מיט זייער גרויס ליבשאפט זיי האבין זיך אזוי ליב גיהאט. ביז זיי האבין ניט גיקענט זיין איינער אן דעם אנדערין אז זיי זאלן זיך א שעה ניט זעהן. נאר סע איז זיך אבער פארט פארהאנדין צייט וואס מע מוז ניט זיין אין איינעם.

האבין זיי גיהאט פאטרעטין. וואס דארט איז גיווען אויסגיקמאלט זייערע ביידע צורות. פלעגין זיי זיך משעשע זיין (פלומר פלענג און נחת האבין) מיט די צורות דעמולט אז זיי האבין זיך ניט גיקאנט זעהן.

און די צורות זענען גיווען אזוי אויס גיקמאלט אזוי ווי דער מלך מיט דעם אוהב נאמן האבין זיך ליב און ווי זיי קושין זיך און האלדזין זיך מיט גרויס ליבשאפט.

און די פאטרעטין האבין אין זיך א סגולה גיהאט. אז ווער סע האט גיקוקט אויף די צורות האט ער גיקריגין גרויס ליבשאפט (פלומר די מדה פון אהבה האט מען גיקריגין אז מע האט גיקוקט אויף די צורות)

און דער אוהב נאמן האט אויף גינומען די אהבה (דהיינו דאס ליבשאפט) פון דעם ארט וואס דער מלך האט אים גוויזן.

איז גיקומען א צייט. וואס די אלע זענען גיאנגען איטליכער אין זיין ארט אריין. אז ער זאל דארט נעמען זיין כח פון זיין זאך. דהיינו דער מליץ און דער גבור און די אלע לייט פון דעם מלך איז אטליכער גיאנגען אין זיין ארט אריין ער זאל דארט באנייען זיין כח.

לאמיר זיך פאר הערן

די צוועלעווטע מעשה - דער בעל תפילה (7)

- דער קעניג האט אים געוואזן דעם וועג צום שווערד
- דער בעל תפלה האט אים געוואזן דעם וועג צום שווערד
- ו. וויאזוי האבן די אוהב נאמן און דער מלך אויסגעהאלטן אין די צייט וואס זיי קענען נישט זיין צוזאמען?
 - זיי האבן אינגאנצן מסיח דעת געווען איינער פון צווייטן
 - זיי זענען אייביג געווען צוזאמען
 - זיי האבן געהאט פאטרעטן וואס איז געווען אויסגמאלט זייערע ביידע צורות האבן זיי זיך דעמאלט משעשע געווען מיט דעם
- ז. וואספארא סגולה האבן געהאט די פאטרעטן?
 - אז ווער ס'האט געקוקט אויף דעם איז געהאלפן געווארן מיט קינדער
 - אז ווער ס'האט געקוקט אויף דעם האט באקומען די מדה פון אהבה
 - אז ווער ס'האט געקוקט אויף דעם איז געהאלפן געווארן מיט עשירות
- ח. האסטו געלערנט די מעשה פון די וואך?
 - איינמאל
 - צוויימאל
 - איך האב געוואלט

- א. האבן זיי געגלייבט דעם בעל תפלה? - און פארוואס?
 - זיי האבן פארשטאנען אז ס'איז אמת ווייל מ'קען זיך אזוינס נישט אויס טראכטן
 - זיי האבן בכלל נישט געגלייבט ווייל ער רעדט קעגן זייער אמונה
 - זיי האבן בכלל נישט צוגעהערט וואס ער האט געענטפערט
- ב. וואס האט ער זיי געענטפערט ווען זיי האבן אים געפרעגט וואו איז דער קעניג אפשר קען מען ביי אים באקומען געלד?
 - פון געלד שמועסט גארנישט
 - אז ס'איז שווער אנצוקומען צו אים
 - אז געלד איז נישט דער תכלית
- ג. וועלכע מין האר האט געהאט די טאכטער פון בת מלכה?
 - פון גאלד
 - אלע קאלירן
 - ביידע תשובות זענען ריכטיג
- ד. וויאזוי איז דער גבור געווען שטארק?
 - פון זיך אליין
 - דער מלך האט אים געוויזן פון וואו ער זאל נעמען גבורה
 - ביידע תשובות זענען ריכטיג
- ה. פון וואו האט דער גבור געוואוסט פון דעם שווערד?
 - ער האט אליין געהאט אזא שווערד

טיפער געטראכט

וואספארא נאך א זאך האט דער בעל תפילה משמש גיווען ביים מלך? פארוועמן פון די אנשי המלך האט דער מלך ליב גיהאט?

א שאלה זכות: פארווער עס קען די המשך פון די מעשה - ווער פון די אנשי המלך ווערט נישט דערמאנט דא?

תשובות אויף די מעשה פון דער בעל תפילה (6)

וואספארא זאך האט דער בעל תפילה געזאגט פאר די מענטשן פון די מדינה של עשירות - און דער רבי דערציילט דאס 2 מאל ביי די וואך און ביי די פריערדיגע וואך? ? סע איז א יחיד ברוך הוא פאר האנדין דהיינו דער בורא יתברך שמו וואס ער האט אלע באשאפן נאר אים באדארף מען דינען וועמען האבן די מענטשן פון די מדינה פון עשירות גהאלטן ביי זיך. און זיי האבן אים נישט גוואלט אוועק לאזן? דער בעל תפילה